

AMIGO DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—

Afzonderlijke nummers fl. 0,25.

Prijs der Advertentie van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:

P. JOLY & J. MARTIN,

66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Coerant aki ta sulí toer Dia Sabra.

Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.

Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa aña.

Un number só fl. 0,25.

Un anuncio di 1 té 7 regel, fl. 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

IERLANDS RECHTEN.

Over de verhouding van Engeland tot Ierland in zake de rechten der Iersche pachters, ligt zulk een dichte sluier, dat een oningewijde dikwerf niet weet aan welke zijde het recht is. Daar is reeds veel over geschreven en toch weinig licht over dit vraagstuk opgegaan. Nu echter komt het volgende stuk dat de Iersche bisschoppen in een onlangs gehouden bijeenkomst opgesteld hebben ons geheel op de hoogte brengen. Het luidt:

„Daar wij uit een groot getal organen der openbare meening in Europa gewaar worden, dat men over het algemeen een vals denkbeeld heeft van de wetten op het grondbezit in Ierland, achten wij het onzen plicht, de volgende verklaring af te leggen:

„Wij zullen niet trachten alle grieven op te sommen, welke de Iersche pachters met recht kunnen aanvoeren. Er bestaan echter, volgens onze meening, eenige zeer dringende grieven, die zoowel in het belang van de openbare orde als van de rechtvaardigheid gebiedend wettelijke voorziening vorderen.

„I. De voornaamste eisch van de Iersche pachters ten opzichte van de pacht is altijd geweest een onpartijdige rechtbank, belast met uitspraak te doen tusschen den landlord en den pachter.

„De pachters vorderen niet, dat het bedrag der pachtsom door hen zelf zal bepaald worden, maar willen ook niet, dat de zaak overgelaten wordt aan de willekeur van den landlord.

„II. Het is onnoodig, hier te wijzen op de eigenaardigheden van het Iersche stelsel van *tenure* (verpachting, zóó dat de pachter tot zekere hoogte als mede-eigenaar moet gelden) welke op dit stuk de wettigheid van den eisch der pachters buiten twijfel stellen. Het beginsel, dat de Iersche pachters door de wet moeten beschermd worden tegen *eviction* (uitzetting uit hun hoeven) wegens het niet-betalen van willekeurig vastgestelde pachten, is reeds lang door het Parlement erkend.

FEUILLETON.

FAMILIA DI UN NAVEGANTE.

(Siguimentoe).

Duranti e grave enfermedad su amoroso corazon maternal a yorá sanger diferente bé, cordandoe koe l'e moeri largandoe su jioenan chikito den di mas horrible miseria. Si, den su ijlementoe el tabata mirá com nan tabata dwale aki ayá manerá almanan na pena i com nan tabata implorá caridad pública, pidiendo pida pam pa satisfacé nan hamber insoportable. Ma awor, el ta supone, koe el Senior di Misericordia a spaar é di bebé tal caliz di amargura. Su forzanan debilitá a coeminsá ta reponé, Trientje lo hayá tres gulden fia p'ele..... Ai, manera promé ayá l'é bolbé sali rondia coe cocolisji i garnachi i l'é gana suficientemente p'é coe su jioenan soportá calamidadnan di bida!

Dos mucha muhé man tené a dren-tá den kamber n'e momentoe ayi i braza habri nan a coeri bai riba e biuda.

Het is het hoofdbeginsel van de Land Acte van 1826 en van verschillende wetten.

„III. De tegenwoordige eisch van de pachters strekt dus om de volledige toepassing te verkrijgen van de Parlements-akten, waarbij, aan bepaalde klassen van pachters het recht is toegekend, het bedrag van hun pacht door een openbare rechtbank te doen vaststellen, terwijl hinderpalen zijn, die de wetgever heeft laten bestaan, en die deze Parlementsakten in de praktijk waarde-loos maken.

„IV. De voornaamste van deze hinderpalen is die welke zijn oorsprong vindt in het oploopen van achterstallige, veel te hooge pachten. Volgens de bepalingen der tegenwoordige wet zien de pachters, die onder schuldenlast gebukt gaan — en duizenden zijn in dit geval — zich de mogelijkheid afgesneden, om recht te verkrijgen. De zware schulden der pachters zijn voor hardvochtige eigenaars het middel om, door bedreiging met uitzetting, de pachters van de rechtbanken verwijderd te houden, en zelfs in gevallen, waarin de tusschenkomst van de rechtbank ingeroepen en verkregen is, is zij, bij onvermogen om de oude schuld te verminderen, geheel buiten staat om den pachter tegen uitzetting te beschermen. De rechtbanken hebben tot taak te hooge pachten tot een lager bedrag terug te brengen. Maar zij zijn onmachtig om den schuldenlast te verminderen, die een gevolg is van het onvermogen, waarin de pachter vroeger verkeerde om de te hooge pacht op te brengen. En zoo lang die schuldenlast blijft bestaan, is de pachter op genade en ongenade overgeleverd aan de willekeur van zijn landheer.

„V. Er zijn ook duizenden pachters in het Land, die verstoken zijn van het recht van beroep op de rechtbanken, omdat hun een bevel van uitzetting beteekent is, waardoor zij wettelijk hebben opgehouden pachters te zijn.

„VI. Men kan het voortdurend mislukken van de pogingen, om langs wettelijke weg de pachters,

die verke ren in de vermelde gevallen en in nog andere, onnoodig hier op te sommen, niet verontschuldigen met te beweren dat ernstige moeilijkheden de toepassing van een geschikt geneesmiddel in den weg staan.

„Wat bijv. de quaestie van de achterstallige pachten aangaat, is het een feit van algemeene bekendheid, dat op dit oogenblik een Parlementsakte in werking is, die bepaaldelijk dienen moet om de schot-sche pachters, welke in dergelijk geval verkeerden, te beschermen.

„De draagwijdte van de bedoelde Parlementsakte zal voldoende begrepen worden uit de mededeeling, voorkomende in het officieele verslag van de commissie, met het ten uitvoer leggen dier akte belast: de kortingen, door de commissie toegestaan, bedragen in de gevallen, aan haar oordeel onderworpen, 30 pCt. der pachten en niet minder dan 60 pCt. voor achterstallen.

„Een Bill, om deze wet ook uit te strekken tot Ierland, is in den loop van de tegenwoordige Parlements-zitting verworpen. Wij zijn geheel buiten machte, ons rekschap te geven van het beginsel, hetwelk tot deze geheel verschillende behandeling, die zóózeer in het nadeel der Iersche pachters is, geleid heeft.

„VII. Wij achten het onzen plicht, hierbij te voegen, dat, indien niet het Parlement zonder langer uitstel een afdoende wet aanneemt, om de Iersche pachters tegen executiën en willekeurige uitdrijvingen in bescherming te nemen, de meest betreurens-waardige gevolgen, zoowel voor de openbare rust en orde als voor het welzijn des volks, onvermijdelijk voor de deur staan.

„Wij zien ons voorts gedwongen reeds nu ons protest te hernieuwen tegen de weigering van het Parlement en van de Regering, om een wet uit te vaardigen tot bescherming van de Iersche pachters in de boven opgenoemde gevallen.

„Ook moeten wij ons diep leedwozen erover uitspreken, dat de voorstellen van den aartsbisschop van Dublin tot aanstelling van scheids-

rechters, ten einde tot een minnelijke en rechtvaardige schikking te komen in de meest dringende gevallen, met de agrarische quaestie samenhangende, zoo zelden door de grondbezitters zijn toegepast, en dat het Lagerhuis onlangs een motie van een zijner leden ter gunste van dit billijke regelingstelsel verworpen heeft.

Dit stuk, uitgaande van het gehele Iersche episcopaat, was onderschreefend door Mgr Logue, aartsbisschop van Armagh, primaat van Ierland, als voorzitter, en door de bisschoppen van Galway en Arkagh, Mgrs Ma-Cormick en Woodlock, als secretarissen.

Deze verklaring bewijst, zegt de *Moniteur de Rome*, dat de toestand van Ierland nog steeds zeer gespannen blijft, en dat de staatkunde van lord Salisbury geenszins gunstig is voor de pacificatie van dit ongelukkige Land.

DE LAATSTE DAGEN VAN PATER DAMIEN.

De *Daily News*, een protestantsch blad, geeft het volgend verhaal der laatste levensdagen van den bekenden heldhaftigen priester.

„Was op 28 Maart, dat pater Damien zich voorgoed te bed legde, en den 30n begon hij zich tot den dood voor te bereiden door een algemeene biecht en de vernieuwing van zijn beloften.

Den volgende dag ontving hij de H. Communie. Op 2 April diende pater Conrardy hem het H. Oliesel toe. „Hoe goed is God,” zeide hij dien dag, „dat Hij mij lang genoeg bewaard heeft, om in mijn laatste oogenblikken twee priesters aan mijn zijde te hebben, en ook om de goede Zusters van Liefde in het leprozen huis te zien. Dat is mijn *nonne dimittis* geweest. Het werk der leprozen is verzeerd, dus ben ik hier niet langer noodig, en ik zal spoedig deze aarde verlaten.”

„Wanneer gij in den Hemel zult zijn, vader, zult gij dezen dan niet vergeten, die gij als weezen achterlaat?” vroeg pater Wendelin.

Miecken a bai den un hoeki bai cohé un pida cabuya p'e habri werki pa kalfaat barcoe, k'esai el tabata gana algun cens pa siman.

Rozeken tabata yudéle: ma de bez en cuando el tabata zak na suela cohé un cos sin fasoen, koe kié parcé un pobchie i carinjosamente el tabata zoenchiele.

Di golpi e dos roemannan a pegá pleitoe: ma nan tabata papia asina poco poco, k'e mama no por a comprendé ta riba kiko nan tabata pleitá.

„Ta kiko, ta kiko a socedé? Ta riba kiko boso ta rabiá coe otro?” e máma di; „roeman no mesté rabiá ni pleitá coe otro.”

„Tendé koe no t'asina, mamá!” Rozeken a gritá rabiá.

„Koe kiko no t'asina mi jioe?”

„Wel, mamá, Miecken di koe podiser papá ta den purgatorio. Hendenan koe ta den purgatorio ta kimá, ta pasobra nan a haci maloe..... i papá nunca no a haci ningun maloe, no t'asina, mamá?”

„Maloe,” e biuda a respondé poco poco „Mi jioe, nos toer ta pecador. Ta Dios só sabi nos destinoe.”

chi diki dje pam, el a huntá nan coe un poco seboc dirti, caba el a strooi un poco saloe uriba i el a doená cada un di nan un dje botramnan.

Loco di contentoe i coe brillo di satisfaccion den nan wowo e dos moztanan acoeminsá devorá an pam rombrood. Nan no tabata tendé ni mirá; com k'e mama tabata tahá nan di no comé purá asina, com k'é tabata bisá nan koe pam por pegá nan, tabata por nada, ni tendé nan no tabata tendéle. Ta te ora k'e botram tabata acaban-do koe nan a sigui ta comé coe mas moderacion.

Como a birá sucoer caba, Anna-Mie a cendé un lampi chikito di kerosin i el a bolbe sigui koe lapimentoe di su sacoe, mirandoe de bez en cuando su dos moztanan yen di satisfaccion Miecken, e mayó, tabata blond maner, ra su mama, Rozeken tabatin un cabbei pretoc ta krul manerá su tata difuntoc. Riba nan cara bo no por a mirá ningun senjal di probeza: nan coló rozá, nan wowo biboc, nan lipnan corrá tabata prueba koe nan tabata gozá di mas perfecta salud.

Tan pronto nan a taba di comé,

— „Ahan, porfin boso a yegá, tu canayanan!” e biuda di alegrementoe. „Sigur lo boso a kedá babucá di tanto cos boenita koe boso a mirá riba seroe di Calvarie?”

— „Nó, machi duci,” es un di mas bieeuw a respondé, „nos a keda na roedia, sin draai mes, delanti di Santoe Sepulcro.”

— „Si, i nos a pidi p'e almanan den purgatorio, ai, e pobernan!” es un di mas jong a suspirá.

— „I boso a rezá bon, mi jioenan?”

— „Sí, machi, nos a rezá mas di cien Nos Tata.”

— „Ai, machi duci, doená mi un botram!” e chikito di; „ai, mi tin hamber!”

— „Ma, Rozeken, ta pakiko b'a tardá asina tantoe anto? Mi ta bien keré bo, koe lo bo tin hamber.... Sintá, mi jioenan, mi ta bai trecé boso coeminda di'anochi.”

Anna-Mie a lamtá bai den e otro kamber i un djies asina el a bolbe bini coe un pam rombrood i un pochi berde na man.

Mientras e dos muchanan tabata bali di alegría e mama a cortá dos sne-

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— In de laatste weken is in de buitendistrikten, met betrekking tot de ellende die er heerschte, een aanmerkelijke verbetering waar te nemen. De onverhoopte vroege regens hebben menigen landman tot planten uitgelokt, dat hier en daar reeds goede vooruitzichten voor de toekomst geeft. Die het met maïs niet aandurfde, probeerde het met boontjes of anderszins en ook niet zonder vrucht. Op het land is het steeds levendig. De akkers worden schoongemaakt, omgehaald meer en meer beplant en wachten op nieuwe besproeiing van boven. Het gras bij de eerste regens reeds welig opgeschoten, levert voor velen een kleine verdienste op. Kortom er is veel verbetering waar te nemen en onder het buitenvolk heeft de neerslachtigheid, die een paar maanden geleden heerschte, plaats gemaakt voor een aangename stemming. Wat hiertoe zeker veel bijbrengt is, dat het aantal secheurbiuklijders tot een betrekkelijk gering getal geslonken is. Inderdaad schijnt naar luid der berichten, die wij van de buitendistrikten ontvingen, die ellende zoo goed als bestreden te zijn. Niet dat er geen zieken meer gevonden worden, dat er geen nippen-de armoede in menig gezin meer heerscht, maar de grootste ellende zijn wij te boven, dank zij de hulp door het Bestuur der Kolonie en door vele particulieren zoo overvloedig aangeboden. Ook Nederland heeft hier zijn deel aan. Nederland, dat zulk een innig gevoel van medelijden, zoo een open hart en hand voor noodlijdenden heeft. De *Verduld* beweert, dat de nood op Curaçao in Nederland overdreven is. Te recht: en ieder weet van welke zijde die overdrijving gekomen is. Maar dat was in den aanvang, kan men zeggen, of liever in 't eerste verloop, en toen zag de toestand er hier zeer ongunstig uit. Bij de eerste verbetering echter gingen verblijdender berichten naar het vaderland en nu is men daar geheel op de hoogte. Met genoegen toch lezen wij in Nederlandsche bladen, die de laatste mail ons deze week bracht, een beschrijving van de ziekte en ellende op Curaçao, die op 't oogenblik nog de ware is. Op 1 Augustus II. wist Nederland dus reeds hoe het hier geschapen stond en de aanvraag om onderstand voor zieken en noodlijdenden was tot dan toe geen speculatie op de beurs der liefdadigen. Dat er na dien datum nog nieuwe beroepen van hieruit in Nederland zijn gedaan: dat er nu nog, naar men zegt, een aantal circulaire's der Loge in zee zouden zijn die nog in 't Moederland de harten tot liefdadigheid moeten opwekken. gelooven wij niet, vóór wij

het uit Nederlandsche couranten vernemen.

Dit slechts weten wij, en hierover verheugen wij ons, met het oog op ons bezocht volk, dat er een aanmerkelijke verandering ten goede is gekomen, waarvoor wij God en allen, die daartoe meegewerkt hebben niet genoeg kunnen danken.

— De *Curacaosche Courant* toonde deze week bij het uitzoeken harer berichten voor haar nummer van gisteren volstrekt niet vies te zijn. Zij nam toch een telegram over, voorkomende in een nederlandse courant, die reeds enige mails geleden hier bezorgd werd. — want datzelfde telegram werd een paar weken geleden hier reeds overgedrukt — dat geestigheden aan adres van Leo XIII bevat, die men slechts in trottoirbladen te lezen krijgt. Over een man, naar wien geheel de godsdienstige, de wetenschappelijke, de politieke wereld met eerbied opstaren, wordt door een onpartijdig blad niet in dier voege gesproken. Wij distilleeren uit deze keuze volstrekt geen kwade bedoeling van de *Cur.* (L.), maar hadden wat meer kiesheid en kieskeurigheid verwacht.

Bij gouvernements beschikking dd. 16 Augustus is aan Mevrouw S. P. Farret, onderwijzeres aan de *Openbare School* alhier, op haar verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Bij gouvernements beschikking dd. 22 Augustus is aan den Heer J. M. F. S. van Eps, assistent van den Ambtenaar belast met het toezicht op den in- door- en uitvoer, alhier, een maand binnenlandsch verlof tot herstel van gezondheid verleend.

Bij gouvernements beschikking dd. 22 Augustus is met ingang van 1. September c. k. benoemd:

- a. tot *maréchaussée* der 1e. klasse Frederik Adamus, *maréchaussée* der 2e. klasse;
- b. tot *maréchaussée* der 2e. klasse, de persoon van Auguste Pierre Turrel.

Bij gouvernements beschikking dd. 24 Augustus jl. is de Heer Jose Maria Nouel voorloopig toegelaten tot het geven van onderwijs in de Spaansche taal aan de School van Afdeeling I en II alhier.

Bij gouvernements beschikking dd. 27 Augustus is aan den Heer K. Bonsema, onderwijzer aan de *Openbare School* alhier, een maand binnenlandsch verlof, tot herstel van gezondheid verleend.

Bij de op den 28 dezer op het eiland *Bonaire*, gehouden verkiezing van een Landraad, is gekozen, de Heer C. L. Neuman.

De Administrateur van Financiën

op Curaçao maakt bekend, dat de kohieren van aanslag wegen "*Be-lasting op den Invoer*", "*Accijnsrecht op sterke dranken*" en "*Pakhuishuur van in entrepot aanwezige sterke dranken*" over het *Tweede kwartaal 1889*, zijn executeur verklaard bij Gouvernements beschikking van den 28n. dezer.

Bovengenoemde kohieren zijn ter invordering aan den Waarn. Koloniale Ontvanger ter handgesteld, en is een ieder verplicht zijnen aanslag op den bij de wet bepaalden voet te voldoen.

De administrateur van financiën maakt bekend, dat de lijst van kiesgerechtigden voor leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op Curaçao, opgemaakt ingevolge art. 11 van de verordening van 8/16 Juli 1886 (P. B. N°. 20), van af 1. September c. k. ten zijnen kantore, voor belanghebbenden ter inzage ligt.

Lijst van brieven, die onbestelbaar zijn bevonden:

Jana Hidalgo, Margarito Illidge D., John de Leon, Ana L. de Pereira, G. van Rijn, Maria de los A. Salvatierra, Inocente Salvatierra, Emilio Gimón Sterling Eugenio Zara

SURINAME.

Met levendige belangstelling werd hier de tijding vernomen, dat tot opvolger van wijlen Z. D. Hw mgr. J. H. Schaap tot apostolisch vicaris met de bisschoppelijke waardigheid was benoemd, de hoogerw. pater W. A. F. Wulligh van de Congregatie der E.E. Redemptoristen, die ten vorige jare in gezelschap van zijn doorluchtigen voorganger Amsterdam verliet, waar zooveel de rijke vruchten van zijn priesterlijken ijver jarenlang hadden genoten.

Mgr Wulligh werd den 30 Mei 1829 te S-Hertogenbosch geboren en heeft alzoo den leeftijd bereikt van 50 jaren, van welke hij er bijna 27 in de Congregatie des Allerheiligsten Verlosser heeft doorgebracht. Na zijn voorbereidende studien toch legde hij op 15 October 1862 zijn plechtige geloften af en was, na zijn priesterwijding, in October 1867, als missionaris werkzaam te Amsterdam, vervolgens als directeur van het juvenaat te Roermond. Daarna werd hij in 1872 tot rector te Roermond benoemd, in 1875 in dezelfde hoedanigheid te Wittem, in 1878 eindelijk te Amsterdam waar na het verstrijken der jaren van zijn rectoraat, pater Wulligh werkzaam bleef als missionaris, tot de stem zijner overheid hem den moeitvollen werkkring aanwees in de West-Indiën.

BUITENLAND.

Italië. — Uit Rome wordt aan de Parijsche *Monde* geschreven dat het Vaticaan sedert eenige dagen als ee-

„O, neen! Indien ik bij God iets vernag, zal ik voor allen, die in het leprozenhuis zijn, bij Hem ten beste spreken.”

Ik vroeg hem alsdan, gaat pater Wendelin voort, mij zijn mantel achter te laten, gelijk Elias, opdat ik daardoor ook zijn grooten roep mocht erven.

„Waarom, wat zult gij er mee doen?” vroeg hij: „hij is immers door melaatschheid besmet.”

Daarop volgden eenige dagen verpoosing, die de hoop in ons hart deden herleven. De goede Zusters van Liefde bezochten hem dikwijls. Iedereen bewonderde zijn hemelsch geduld. Op den 13^{en} verergerde zijn toestand aanmerkelijk, en alle hoop was nu verloren.

Een weinig na middernacht ontving hij voor de laatste maal de H. Communie en verloor reeds van tijd tot tijd het bewustzijn.

Den volgenden dag herkende hij nog zijn medebroeder, maar kon niet meer spreken, hoewel hij hem nog vriendelijk de hand drukte. Den 15^{en} begon zijn doodstrijd, en deze was spoedig ten einde. Hij stierf zachtjes, alsof hij in een gelukkigen slaap viel.

Na zijn dood verdwenen al de teekenen der melaatschheid van zijn aangezicht: zelfs de wonden aan zijn handen waren bijna verdwenen.

Op zijn eigen verzoek werd hij onder een grooten *pandanus*-boom begraven. Toen hij op Molokai kwam, had hij geen schuilplaats, en was hij verplicht verscheiden nachten onder die boom te slapen; daarom verlangde hij daar begraven te worden.

De geest van pater Damien kan door niets in zijn broederen worden uitgedoofd. Verleden jaar is door de vrijgevigheid van een protestantschen bankier en de medewerking van het gouvernement van Hawaii te Kalaupapa, Molokai, een gesticht geopend voor melaatsche meisjes, onder het bestuur van de Franciscaner Zusters.

De bisschop, Mgr. Hormann, verlangde een kapelaan te benoemen, en vroeg een vrijwilliger. De uitslag was, dat, met uitzondering van eenige weinigen, de overige paters zich met de grootste goeddrift voor dien liefdedienst aanboden.

Uit New-York meldt een later bericht, dat daar een schrijven is ontvangen van pater Wendelin, den opvolger van pater Damien, waarin hij, dankend voor ontvangen giften, schrijft:

„Tot nog toe heb ik geen kentekenen van de verschrikkelijke ziekte gevoeld, maar mijn helper, pater Conrardy, ligt reeds in het gasthuis to Honolulu ziek. De vijf Liefdezusters, die uit New-York hierheen zijn gezonden, zijn allen gezond en vervullen haar plichten uitmuntend.”

Pater Wendelin meldt verder dat hij thans aan het hoofd der missie staat.

— „Si, ma mamá no mesté papiá asina!” Rozeiken a gritá toer nohá. „Papa ta den cielo! Mamá mes a bisá mas di cien bé.”

— „Sigur, mi tamé ta keré mes cos coe bo, mi jioe: pasobra el tabatin asina un bon corazon i el tabata stimá nos manera pretoc di su wowo: ma.....”

— „Atá nos roeman Jan ta bini!” Micken di:

— „Hip, hip, hip, l'e bolbé bin contá nos cuenta di nansi?” Rozeiken di: „dje Kabautermanchinan i dje barcoe betoover!”

N'e mes ora un boz a coeminsá cantá i te den e kamer nan por a comprendé e palabranan:

Sra na lamá d'at tera.
Nos ta contentoe toer manera
Bolente i yen di animo:

Den orkaan d' donder di mas duroe,
Benga un glas di jenever puroe,
Biba, biba Schipper Anselmo, } Bis.

Un muchá homber di mas 6 menos 15 anja, ma basta fuerte pa su edad, a drentá den kamer, gritandoe di alegría.

El tabatin un bonechi na su cabez, na su curpa un gilet blauw coe boton di koper i un carzon di panja di bela

toer na teer i pik, di modo koe lo bo por a toeméle pa un jonge-matroos.

— „Mamá, mamá, benga un botram lihé!” El a gritá: „pasobra si bo sabi com mi mondongo ta gritá di hamber!” „Casi pa m'a comé piedra na camina, canjafístola!”

— „Foel, foel, Jan, ta ki palabra e-sai awor? Bo ta vloek!” e biuda a murmurá, doendo é e pam.

— „No, mamá,” esai no ta vloek; ta un palabra koe m'a papiá sina pa papiá noema.”

— „Nó, nó, palabra mahos asina mi no kié tendé. Bo mester largá e mal costumber ayí, Jan.”

— „Bam-nos, mamá, basta-bo ta contentoe: bo sá muchoe bon, koe lo mi cumpli bo gustoe.”

Jan a toemá su botram i el a keda ta miréle medio tristoe.

— „Mamá, mamá,” el a grunjá, „parcé koe ta pa f'o noemá dje pochi di seboe dirti, b'a fregá mi pam, no ta sina?..... ma Dios perdona mi, cos ta basta delegá pa bo. Di mihó cóstá, lo mi cerá mi wowo i lo mi figurá mi, koe m'i pam tin un dede, diki di manteca huntá riba djele.”

— „Jan, mi jioe, tené poco pacenci ainda: dj'aki dos tres dia lo mi bolbé sali rondá toe-cocolisji i garnachi.”

— „Ai Dios, hera un pinga siná m'a loebidá!” Jan a gritá, sacandoe algo

fó di su saco di gilet. „M'a hibá un zonnetet bordo dje Vapor ingles, i e kokki, Adrian van den Kauwenberg, a doená un buscoechi barcoe. Miréle com blancoe é ta! Di trigoe puroe.....”

— „O, es aki si ta bon, mamá!”

— „Ta un djies ayí b'a bisa koe bo tabata moerí di hamber, pakiko anto bo no a comé e buscoechi?”

— „A mi? Koe nunca! Mi tabata sina contentoe, ora m'a hayéle, manera un cachó koe nan a los f'o di cadaña, pasobra mi tabata sá, mamá, koe bo koe ta maloe..... atéle, atéle, toeméle: coméle i wardá sobrá pa bo pa majan.”

— „Mamá, mamá, mamá, ná mi pida!” e moztanafi a coeminsá gritá.

Coe lagrima di satisfaccion den su wowo, e biuda a parti e buscoechi na cuater, el a doená cada un dje mucha muhenan i Jan tambe un pida. Ma Jan a rengá enteramente.

— „Tú golosnan,” é di coe su roeman-nan. „Boso ta comé te hasta morto i ainda boso ta kita un pida buscuchi f'o di boca di nos pover mama.”

— „Nó, Jan, go zuadrá nan, e mama a contestá: „hinter dia e pobernan no a hayá sino pida pam rombrood. Mi enfermedad a hiba nos masjá atras: ma cos lo biñ drechá asina koe mi por sali rondá coe garnachi.”

— „Coe, garnachi? Ai mamá, casi bo

no por pará riba bo pia. Pakiko bo no ta lagá mi bai vaar bordo di vapor? Sigur lo mi ganá cuater bé mas di lo ke mi ta ganá awor como muchá-zeilemaker.”

— „Bai lamá? A bo, Jan, bai lamá? O, jioe, jioe, no papiá e cos ayí nunca mas.”

— „Ta dj'aki pa Londen noema.”

— „Nó, total, no cordá sina cos.”

— „Si, mamá, mi ta comprende bo muchoe bon: ta pasobra mi tata a perdé coe barcoe: ma bo sá tambe kiko kokki di vapor a yegá di bisá? E di koe hende mester tin mas miedoe di droemi riba cama, pasobra mas hopi hende a moeri riba nan cama koe na lamá. Adrian a bolbé puntrá mi koe mi kié bai vaar pa muchá di camber. E stimá mi: el ta di mihó amigoe di mi tata Dios pordon. E di, lo mi haya un bon gagie i lo tin tambe algun vervalchi, i de bez en cuando algun sobrá di mesa, koe mi por trecé pa bo i mi roemannan. Asina ta bien boenita, mamá..... i riba lamá, o, es ta un bida agradable!”

E ta sigui.

ne gevangenis wordt bewaakt. „Niet alleen bij den Hoofdingang zijn wachters geplaatst maar langs de geheele lengte en breedte van het paleis en de tuinen. Deze wachten zijn op verschillende wijze vermomd. Men ziet ook aanhoudend rijtuigen circuleeren met hooge politiebeambten, die bevelen aan hunne agenten gaan geven of inlichtingen gaan inwinnen. Om die aan het ministerie van binnenlandsche zaken te kunnen overbrengen.”

„Omtrent het doel van dezen spionnendienst worden verschillende meeningen geuit. In de liberale wereld van Italië beweert men, dat de regering bij het eventuele vertrek des Pausen een aanslag der radicalen, hetzij op het Vaticaan, dat men misschien bestormen zou, wil voorkomen. Maar volgens eene andere meening is die bewering slechts een voorwendsel en ziet men alleen zoo scherp toe, om onmiddellijk in de gelegenheid gesteld te zijn het pauselijk paleis met soldaten te doen bezetten, wanneer Z. H. vertrok. Nog andere beweren, dat Crispi op raad van Bismarck den Paus zou willen verhinderen te vertrekken, uit vrees voor de ontwikkelingen, die daaruit zouden kunnen voortspruiten. In ieder geval blijkt overtuigend uit de maatregelen, welke de Italiaansche regering neemt, dat het eventueel vertrek des Pausen haar zeer becommt.”

In een depêche aan de *Monde* wordt nog gemeld, dat de gezanten bij den H. Stoel geaccrediteerd, zich met het oog op den spionnendienst rondom het Vaticaan, tot hunne respectieve regering hebben gewend om instructie. Zij zijn daarop gemachtigd, zich ter beschikking van den Paus te stellen, teneinde hem bij eventueel vertrek te escorteeren. Gelijktijdig, hebben zich de gemelde regeringen, door hunne gezanten bij het Quirinaal geaccrediteerd, om op heldering gevraagd omtrent het bespieden van het Vaticaan. De *Capitale* had dezer dagen de onbeschaamheid te zeggen, dat eigenlijk de bij den H. Stoel geaccrediteerde ambassadeurs zelfs „spionnenbureaux” zijn „die, straffenloos door hare onschendbaarheid,” de Italiaansche regering bespieden en dus in tld van oorlog den vijand van dienst kunnen zijn en dus niet geduld moeten worden.

De waarschijnlijkheid van 's Pausen vertrek wordt overigens voortdurend grooter. Dezer dagen heeft de Paus zelve zijn voornemen hieromtrent tot eene deputatie van het kapittel van Lateranen uitgesproken. Z. H. sprak daarbij de volgende merkwaardige woorden: *Men wil ons dwingen, ondanks Onzen hoogen leeftijd, Rome te verlaten.* De Spaansche *Epoca* verzekert, dat de regering van Spanje evenals het gemeentebestuur van Sevilla, dat Z. H. uitnodigde, den H. Vader zou ontvangen en dat het Katholiek Spanje zeer zeker den Paus gastvrijheid zou verleenen, welke zelfs het Protestantsche Engeland hem niet zou weigeren.

Frankrijk. — De Regeering scheen vast besloten nog de eerste week van Augustus den datum vast te stellen voor de algemeene verkiezingen. Waarschijnlijk zal een niet al te ver verwijderd tijdstip worden gekozen, daar men gebruik wil maken van de tegenwoordige stemming tegen Boulanger.

De republikeinsche, Fransche pers verkeert in de grootst mogelijk vreugde. Eindelijk is Boulanger, de Catilina der 19de eeuw, de aspirant dictator verslagen, meent men. Het plebisiet, dat hij wilde uitlokken en als eerste triomf zou kunnen dienen, is totaal mislukt. Tot dusver is de uitslag bijna geheel bekend in 1421 kantons en Boulanger, die zich in 117 kantons, — volgens de *Figaro*, — candidaat had gesteld, is slechts in 12 gekozen. In 89 kantons komt hij echter in herstemming. Gekozen, zijn tot dusverre 752 republikeinen en 497 conservatieven; het aantal herstemmingen bedraagt 460. De conservatieven hebben een aantal zetels op hun tegenstanders veroverd en de *Gaulois* constateert, dat de verkiezingen een nederlaag

zijn voor de republikeinen en op de eerste plaats voor de opportunisten. De conservatieven worden door den uitslag van dezen strijd met vertrouwen bezielde voor de aanstaande Kamerverkiezingen.

Het onderzoek naar de voor Boulanger en de zijnen compromitteerende documenten wordt met den meesten ijver voortgezet. Op het bureau van de *Presse*, het orgaan van den Boulangistischen afgevaardigde Laguerre is geregisterd alles nagesnuffeld en zijn verschillende brieven in beslag genomen, eene handelwijze waartegen de heer Laguerre krachtig heeft geprotesteerd.

— Te Parijs is een Apotheker tot drie maanden gevangenisstraf veroordeeld en tot betalen van 40,000 fr. schadevergoeding, omdat hij, zich vergissende bij het klaarmaken van een recept, den dood veroorzaakt heeft van een patiënt waarvoor het recept bestemd was. De rechtbank heeft, wat de gevangenzetting betreft, geen streng vonnis geveld, want drie maanden is het minimum der straf; maar ten opzichte van de schadevergoeding is zij streng geweest.

In den laatsten tijd heeft zich te Parijs dikwijls het geval voorgedaan, dat een Apotheker bij het klaarmaken van een recept, zich vergist heeft en waarschijnlijk heeft dit de rechtbank bewogen en haar doen besluiten eene hooge som ter schadevergoeding vast te stellen.

— Het Fransche eskader is bij zijn oefeningen in de Middellandsche zee niet gelukkig geweest. Alweer is een ongeluk gebeurd, en dat van ernstiger aard, daar er zeven matrozen bij onkwamen. De *Couronne*, het oefeningsschip voor de artilleristen, was in zee, toen een granaat ontplofte. Vijf matrozen werden terstond gedood en vijftien gekwetst. Van de gewonden waren er reeds twee overleden, toen het schip te Marseille terugkwam. Het ongeluk is het gevolg der onvoorzichtigheid van een der kanoniers.

Duitschland. — Zondag 28 Juli had te Neustadt de Katholiekendag voor den Paltz plaats. Het was een zoo grootsche demonstratie, zegt de *Germania*, als ooit in Duitschland heeft plaats gehad. Twaalfduizend katholieke mannen waren uit alle deelen van den Paltz toegestroomd. De groote zaal der stad biedt ruimte aan voor 5000 personen: er moesten dus twee vergaderingen gehouden worden in de telkens volgepropte zaal. Resoluties werden aangenomen, waarbij de vergadering: zich aansluit bij de in het memorandum der Beiersche bisschoppen uitgedrukte eischen; het gevolgde antwoord van de regering betreurt: de loyale uitvoering van het concordaat verlangt; hoopt dat de katholieke leden der Kamer met alle wettelijke middelen zullen werken op de wegneming der in het bisschoppelijk schrijven uitgedrukte bezwaren; protesteert tegen de Giordano-Bruno-vingering; en de herstelling der wereldlijke souvereiniteit des Pausen eischt.

Engeland. — Het Lagerhuis heeft eene beslissing genomen in de gewichtige kwestie der dotatiën. Met 355 tegen 135 stemmen werd Morley's amendement, strekkende om het bestaan dier dotatiën afhankelijk te stellen van de belofte der regering, dat het de allerlaatste keer zou zijn, dat ze gevraagd worden, verworpen. Gladstone en de Parnellieten stemden niet de meerderheid. Het voorstel der regering tot verhooging van de jaarlijksche toelage voor den prins van Wales met 36,000 p. st. werd daarop aangenomen.

Uit deze stemming blijkt, dat de Ieren, al willen zij de zelfregering van hun Vaderland, daarom nog geene afscheiding van het Vereenigde Koninkrijk beoogen, en dat zij niet van anti-dynastische gevoelens mogen verdacht worden; maar ten andere toont dat votum duidelijk aan, dat Gladstone niet meer op zijne geheele partij kan rekenen en dat de liberalen in Engeland meer en meer geradicaliseerd worden. Wanneer men bedenkt, dat in 1878 de tegen de „royal grants” stemmende minderheid 18 bedroeg en nu 184 liberalen tegenstemden, dan behoort dit

zeker niet verder uiteengezet te worden.

Zwitserland. — Kardinaal Lavigerie schijnt door het gedwongen uitstel van het anti-slavernij-congres, of door het vochtige klimaat in Zwitserland zoodanig te zijn aangedaan, dat zijn gezondheid erg geschokt is. Z. Eminentie had onlangs weder een aanval van neuralgie, zooals hij vroeger meermalen heeft gehad. De Kardinaal is derhalve genoodzaakt Luzern te verlaten en zal waarschijnlijk binnen weinige dagen te Parijs aankomen.

Kaapstad. — Het uitgestrekte grondgebied gelegen tusschen Zanzibar en den Congo — de oostelijke en westelijke kustbezittingen van Portugal en de Engelsch-Afrikaansche bezittingen met den Transvaal ten Zuiden — zal kalm in naam van Engeland worden geannexeerd door de handel- en mijnontginning-maatschappijen, die ten Noorden en ten Zuiden van den Zambesi bestaan.

Het grondgebied van de Zambesimissie en het land der Matabele Zoeloes en der Machoenas komt dus onder het bestuur van een Engelsche compagnie, die in werkelijkheid zal zijn een tweede Oost-Indische Compagnie. Na verloop van jaren zal dit land vervolgens door de Engelsche kroon worden in bezit genomen. Het Engelsche Protestantisme bant hier, zegt de Belgische *Bien Public* den weg voor Rome. De triomf der Katholieke Kerk wordt slechts een kwestie van tijd.

Amerika. — De Amerikaansche vlag heeft een kleine, maar veelbetekende wijziging ondergaan. Het aantal sterren is den 4n dezer op 42 gebracht, en zulks ter gelegenheid van de verheffing van de „territories” Washington, Montana en Noord- en Zuid-Dakota tot staten.

— Te New-York is, onder leiding van den burgemeester een vergadering van voornamelijk inwoners gehouden, waarin het plan werd besproken tot het houden van een wereldtentoonstelling te New-York in 1892, ter herdenking van de ontdekking van Amerika door Columbus in 1492.

Brazilië. — De aanslag op het leven van den Keizers, die onlangs plaats had blijkt te zijn volvoerd door een twintigjarigen handelsbediende, Portugees van geboorte, en wel op het aanstoken van een republikeinsch genootschap te Rio-Janeiro. De Justitie heeft de zaak in handen.

Oostenrijk — Hongarije. — Uit Weenen wordt van 30 Juli gezegd. Gisteren-avond werd hier beweerd, dat de regering der monarchie in het bezit is van nauwkeurig inlichtingen omtrent onderhandelingen tusschen Frankrijk en Rusland gevoerd, welke reeds geleid zouden hebben tot eene voorloopige overeenkomst, die op het beiderzijds gewenschte tijdstip zou worden omgezet in een verdrag van defensief bondgenootschap tot wederzijdsche waarborging van ongeschonden grondgebied.

Volgens de *Figaro* heeft de vorst van Montenegro reeds voor eenige dagen duidelijk op dit Fransch-Russische bondgenootschap gezinspeeld. Een telegram aan dat blad uit Cetinje gezonden, luidt als volgt: „De feesten, ter eere van grootvorst Peter van Rusland, (die met een dochter van den vorst getrouwd is) worden met onbeschrijflijke geestdrift gevierd. Een, door den vorst vervaardigd treurspel, welks onderwerp de verheerlijking is van Groot-Servië, werd opgevoerd. Daarna was er een gastmaal, dat door de vertegenwoordigers der mogendheden werd bijgewoond. De vorst dronk „op den Czaar,” op grootvorst Nicolas, op het leger en de legers zijner bondgenooten. Bij het uitspreken boog hij naar den kant, waar de Fransche consul zat. Daarna dronk de Russische consul Argyponto „op de Fransche armee.” De vorst en de grootvorst riepen: „Wij drinken op Frankrijk.” De heer Gérard, Frankrijks vertegenwoordiger, dronk „op het Russische en het Montenegrijnsche leger en op de nederlaag hunner vijanden, die ook Frankrijks vijanden zijn.” Op deze

woorden volgde eene buitengewone geestdrift. De vorst en de grootvorst drukten Gérard de hand.

Uit St. Petersburg worden echter al de geruchten omtrent een Fransch Russisch bondgenootschap tegengesproken. De *Nordische Telegraphen Agentur* brandmerkt het gerucht omtrent een voorloopig verdrag tusschen Rusland en Frankrijk als volslagen ongegrond en met valsche bedoelingen rondgestrooid.

VERSCHEIDENHEDEN.

— Eene eigenaardige inrichting die trouwens alleen in eene wereldstad als Londen kan bestaan zijn de brandvrije huizen met kasten ter bewaring van papieren en waarden. Zij zijn in den grond gebouwd, en geheel van ijzer. Het geheele huis is als het ware één groote brandkast, met staattjes die toegang tot duizenden kleinere brandkasten geven. Deze worden naar evenredigheid hunner grootte voor 12 á 60 gulden per jaar verhuurd en de huurders hebben voor die som de zekerheid dat hun eigendom tegen elk gevaar is beveiligd. Om dieven te weren zijn er dag en nacht een dozijn reuzen die, met wapenen voorzien, de wacht houden.

Eene andere eigenaardige instelling is het bureau voor verloren sleutels. Men laat den sleutelbos aan het bureau registreeren en ontvangt dan een koperen penning dien men aan den ring bevestigt. Op de penning staat een nummer en eene kennisgeving dat de vinder 2 s. 6 a. (1.50) ontvangt wanneer hij de sleutels onmiddellijk aan het bureau aflevert. De abonnés betalen slechts 1.50 per jaar, en 5 cents voor elk artikel dat zij verliezen.

— De *Pall Mall Gaz.* meldt dat koningin Victoria, een reis wil doen naar Canada en de Vereenigde Staten. De geneesheeren zoude H. M. een zeereis ten sterkste aanraden, daar deze een weldadigen invloed op haren gezondheidstoestand zou uitoefenen.

— De bierdrinkers te Kassel zijn ontevreden en klagen dat de herbergiers hun te veel schuim toedienen. Op grond dezer klacht heeft graaf Koningdorff, de directeur der politie aldaar, een decreet uitgevaardigd, waarin de bierverkopers wordt gelast de glazen behoorlijk vol te schenken, daar anders de strafwet op hen zal worden toegepast. De verbruikers worden tevens uitgenoodigd het terstond ter kennis van de politie te brengen, indien in een of ander lokaal hun minder bier wordt gegeven dan waarvoor zij betalen.

Naar aanleiding van de oppositie in het Engelsche Lagerhuis, tegen verhooging der civiele lijst van de Koninklijke familie, merkt *Tablet* op, dat toch het Engelsche koninkhuis de minstelandsinkomsten heeft van al de groote Vorstenhuizen in Europa.

De civiele lijst der Koningin bevraagt 385,000 pond sterling, waarbij dan de inkomsten van het hertogdom Lancaster zich voegen, jaarlijks gemiddeld 50,000 pond, te zamen 435,000 pond. Het inkomen van den kroonprins bedraagt 40,000 en aan inkomsten van het hertogdom Cornwall nog 60,000 pond, makende met de jaarlijksche toelagen van andere leden der koninklijke familie een totale civiele lijst van 685,000 pond sterling.

In Oostenrijk nu is het bedrag der civiele lijst, volgens opgaven in genoemd Londensch blad; 780,000 pond sterling terwijl de Keizer bovendien een particulier vermogen bezit, dat waarschijnlijk eens zooveel inkomsten jaarlijks oplevert.

De koning van Pruisen, keizer van Duitschland, heeft als Pruisisch koning een civiele lijst van 670,000 pond en beschikt over groote domeingederen, die hem in staat stellen vorstelijke bijdragen te schenken aan al de prins en prinsessen van het vorstelijke huis. De kroonprins van Pruisen geniet jaarlijks 50,000 pond sterling uit 's rijks schatkist.

